www.svoboda-news.com

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XXX. — Число 287. — Джерзи Сіті, Н. Дж., понеділок, 11. грудня, 1922.

VOL. XXX. — No. 287. — Jersey City, N. J., Monday, December 11, 1922. — THREE CENTS

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ! Прийміть сейчас участь в боротьбі проти польського наїзду у Східній Галичині, жертвами на Фонд Негайної Допомоги!

ПРЕЗИДЕНТ ГАРДИНГ РОСКРИВАЄ СТАНОВИЩЕ УРЯДУ В РІЖНИХ СПРААХ НУТРІШНОЇ ТА МЕЖИ-ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ

ВАШІНГТОН, 8. грудня. — Президент Гардинг завився нині перед спільним засіданнєм обох палат конгресу та виголосив промову про найблизчі законодатні потреби Злучених Держав, роскриваючи становище теперішнього уряду в цілім ряді важних політичних питань.

Тих питань президент Гардинг начислив тільки, що навіть він самий признає, що теперішна сесія конгресу, котра мусить скінчитися перед 4. марта 1923. року, не дасть собі з ними всіми ради.

СПРАВА СТРАЙКІВ.

Відбувшися недавно великі страйки: зелізничих та вуглевих робітників президент Гардинг навів яко доказ великої небезпеки для суспільности з таких застоїв в промисловім русі в основних промислах краю. На думку президента, суспільність не то що не повинна ніколи знати таких страйків, але вона не повинна навіть знати погрози таких страйків. Тут президент Гардинг виразно, хоч не згадуючи по імени, виступив проти поступового бльоку в конгресі, котрий радить знести зовсім Зелізничу Робітничу Раду Злучених Держав яко невідповідне тіло. Президент признає, що ся Рада не працювала як слід, але він не заявляється за її знесенням, але за наданнєм її права примушувати виконуванне своїх рішень.

ПОЗИЧКИ ДЛЯ ФАРМЕРІВ.

На думку президента, конгрес вже застановлявся над помочю для американських фармерів, що терплять через обезцінення рільничих продуктів, і він готов приписати конгресови заслугу коло вратовання фармерів від повної руїни.

Він вказав, що одоспіх фінансової помочи фармерам, яку уряд давав через утворену в час війни „Корпорацію Воєнних Фінансів", показує на корисність зроблення такої помочи постійною. Головною потребою фармерів являється фармерський кредит, і сей уряд повинен уділити через існуюче уже Бюро Фармерських Позичок („Фарм Лонн Бюро") та федеральні земельні банки („Федерел Ленд Бенкс").

ПИТАННЄ ЗАРЯДУ ЗЕЛІЗНИЦЬ.

Підчеркнувши далі вагу системи перевозу, президент висказав думку, що моторовий віз повинен остати другорядним перевозовим средством, яке має лишень служити головному средству, котрим повинна на далі остати зелізниця. Важне питанне зелізничого заряду президент не думає розвязувати через перебиранне зелізниць на державу, бо, на його думку, се показалося непрактичним підчас війни. Зате він радить заводити ряд ощадностий у веденню зелізничого діла, а щоби се уможливити, треба дати більшу власть ріжним державним тілам, в котрих область ділання зелізниця входить.

ПРОГИБІЦЯ.

Президент висказав погляд, що прогибіційний закон відай відкликаним не буде. Тому уряд мусить дивитися за яким повним виконуванням. Теперішнє його виконуванне Гардинг назвав просто межинародним скандалом. Так як виконуванне прогибіційного закона повинно спочивати спільно на стейтових та федеральних владах, то президент задумує скликати в найблизчій будучности конференцію стейтових губернаторів в цїли обмеження скріплених способів виконування прогибіції.

РЕГІСТРАЦІЯ ЧУЖИНЦІВ.

Далі президент заявився за уладненнєм внесеного вже в конгресі проєкту закона, обовязуючого чужинців до регістрації. Він заявився також за допущенєм декотрих кляс іміґрантів понад обовязуючу тепер квоту.

НАТЯК НА ЗМІНУ МЕЖИНАРОДНОЇ ПОЛІТИКИ.

В тій части промови, що говорила про межинародні справи, президент Гардинг ще раз заявнував, що Злучені Держави не хочуть нікому диктувати, однак рівночасно вони не відтягаються від обовязку помогти другим народам коло заведення кращих політичних рівносин та економічної відбудови.

Ся частина промови зробила враженє натяку на можливі зміни в політиці теперішнього уряду в заграничних справах.

ОПОЗИЦІЯ ПРОТИ ІМЕНОВАННЯ НАЙВИСШОГО СУДДІ

ВАШІНГТОН, 8. грудня. — В сенаті знов почалася боротьба проти іменовання минесотського адвоката Пірса Батлера членом Найвисшого Суду Злучених Держав.

Проти сього іменовання промовляв нині дуже остро минесотський сенатор Шипстед, член фармерсько-робітничої партії. Він називав Батлера зелізничим адвокатом, проти котрого стоять широкі маси стейтового населення. Він заявив також його карієру на минесотськім університеті.

Мимо сої опозиції всеж таки сподіються загально, що за іменованнєм Батлера найдеться потрібне до потвердження число сенаторів.

ПРОТЕСТУЙТЕ!

Українські Громади: Памятайте на мобілізацію в неділю 17 грудня! Висилайте протести проти польських розбоїв до Ваших Сенаторів та Конґресменів! Приготовляйтесь до складання народнього податку! За інформаціями пишіть до: Обєднання, 817 Норт Френклин Стріт, Филаделфія, Па.

ЗАПОМОГОВІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОТИ „МУНШАЙНУ"

В американських і чужинецьких запомогових організаціях зачався рух проти „муншайну".

Стверджено, що через „муншайн" тепер дуже богато членів сих організацій тяжко хорує або передчасно вмирає, що фінансово ослаблює організації, бо люди не платять на так часті і безупинні недуги, як се тепер повстало наслідком вживання „муншайну", а знова передчасна смерть збільшує число осіб, що не доплатили своїх обезпечень, а взяли повну суму обезпечень, чим зменьшили фонди організації і розуміється, тих, що дожнють пізнорочнику і доплатять повну суму обезпечення.

З уваги на те є гадка приняти постанову, що запомогові організації не матимуть права виплачувати запомог тим, що попали в недугу ізза вживання „муншайну", ані посмертного родинам тих осіб, що помруть наслідком вживання „муншайну". З уваги на те був би припис, що лікар і свідки у всякому випадку недуги або смерти мусіли би ствердити, що хорі або померші не є жертвами „муншайну".

Нехайже се буде осторогою для людий розумних.

СЕНАТОР НЕ ЗНАВ ПРАВИЛ ПАЛАТИ

Демократичний сенатор Гвілер зайшов в середу по обіді до палати сенату і закурив собі цигаро. Круги диму з цигара викликали в присутних лемали здивованнє, але монтанський сенатор не звертав на се найменчої уваги і потягав цигаро далі. Доперва тої перестав курити, як до нього підійшов висланий котримсь сенатором послугач та звернув йому увагу, що в палаті курити не вільно.

Опісля він вже довідався, що свого часу був в сенаті один сенатор Тилман, звісний загально під іменом „Пінфоря Пеґ", котрий не міг зносити дютюнового диму і для котрого сенат завів правило, що курити не вільно.

ОПОЗИЦІЯ „МОКРИХ" В КОНГРЕСІ НЕ МАЄ ДОСПІХУ

ВАШІНГТОН 8. грудня. — Всі зусилля противників прогибіції в палаті послів не допустити до ухвалення 9 мілїонів долярів на виконуванне прогибіційного закона, як о се просило міністерство скарбу, не повелися. Всіх їх внесення, зміряючі до обмеження прогибіційних урядників, дістали незвичайно мале число голосів.

СЕНАТОРИ ХОЧУТЬ ЗНАТИ ПРИХОДИ ЗЕЛІЗНИЦЬ

ВАШІНГТОН 8. грудня. — Сенатор Кепер, голова фармерського блоку, подав нині внесенє, щоби Комісія Межистейтової Торговлі зажадала від всіх зелізниць предложення звіту зі своїх приходів, щоби переконатися, котрі зелізниці заробляють по більше як по 76 процент від свого капіталу після оцінки, означеної зелізничим законом.

МЕКСИКО НЕВДОВОЛЕНЕ З ДОНЕСЕННЯ ГУВЕРА

МЕКСИКО, 8. грудня. — Мексиканський уряд думає протестувати до американського уряду проти звіту з економічного положення мексиканської держави, оголошеного в послідним бюлетині американського міністерства торговлі.

Мексиканські урядники заявляють, що положенє Мексика не таке страшне, як зображено в звіті, який вони називають брехливою пропаґандою проти Мексика.

ЯПАН КАЖЕ, ЩО ВІН ВИКОНУЄ УГОДУ ПРО ЗМЕНШЕННЄ МОРСЬКОЇ ФЛЬОТИ

ВАШІНГТОН, 8. грудня. — Американський департамент стейту дістав від японського уряду звідомленнє, що він виконує зроблену зі Злученими Державами умову про обмеженнє на воді. Він уже здержав будову дальших великих кораблів та поробив приготовання до розібрання других.

Американський уряд висловив своє вдоволенє з сього повідомлення.

ЛЯХИ ХОТЯТЬ ЗАБОРОНИТИ МИТРОПОЛИТОВИ ШЕПТИЦЬКОМУ ПОВОРОТ ДО ЛЬВОВА З ПРИЧИНИ „ДЕРЖАВНОЇ ЗРАДИ"

Польська цензурівська газета „Дзєнік Зєдноченя", у виданню з дня 29-ого падолиста, 1922, поміщує ось таку новинку:

„Львів. Львівський грецькокатолицький митрополит Андрій Шептицький — як зачувати — є дістане дозволу вернутись до Львова з причини злочинів державної зради, поповнюваних постійно підчас свого побуту заграницею".

ПРАВОСЛАВНІ УКРАЇНЦІ ПРОТИ НАПАДІВ НА МИТРОПОЛИТА ШЕПТИЦЬКОГО

Вінніпеґський тижневик „Канадійський Українець" подає кореспонденцію з Відня, яка повідомляє, що двох визначних православних Буковинців, а саме, голова буковинської радикальної партії, бувший посол У. Н. Р. в Римі, Др Теодот Галп, і голова Буковинського Комітету у Відні, бувший парляментарний посол, Ілія Семака звернулись до православного адміністратора, о-дра Копачука з протестом ґазети „Дніпро" на митрополита Андрія Шептицького.

ОБІЦЮЄ ВИЯВЛЯТИ ЧЛЕНІВ КУ-КЛУКС-КЛЕНА

Місто Цікаго теж почало своє слідство над діяльностю потайної організації Ку-Клукс-Клена. Міська рада визначила спеціяльну комісію, котра має розслідити закиди, пороблені сій організації, звертаючи передусім увагу на те, чи правда то, що вона вживала фондів міста на свою користь та що вона вживала раз будинку міської пожарної сторожі на вступну параду.

Один свідок, покликаний до свідоцтва на нятницю, заявив, що він предложить комісії спис 10,000 членів потайної організації. Комісія, котра веде слідство, дістала цілу низку листів з погрозами.

ІРЛЯНДСЬКА ВЛАДА СТРАТИЛА ЧОТИРОХ ЛІДЕРІВ ПОВСТАНЦІВ У У ВІДПЛАТУ ЗА УБИТТЄ ІРЛЯНДСЬКОГО ПОСЛА

ДАБЛИН, столиця Ірляндії, 8. грудня. — Нині ірляндське правительство стратило чотирох лідерів республиканського руху у відплату за те, що республиканські повстанці вчера убили одного посла ірляндського парляменту і одного ранили.

Нині рано випроваджено з келії тюрми на Мавнтджой генерала Рорі О'Коннора, Ласма Меллокса, Йосифа МекКелві і Чічарда Борретта і на подвірю тюрми їх розстріляно.

В урядовому військовому звідомленю написано, що екзекуцію над чотирма лідерами повстанців виконано у відплату за замах на ірляндських послів, представників ірляндського народу.

Ірляндське правительство оголосило, що й на будуче буде вживати дуже строгих мір для здавлення замахів та анархії.

ІРЛЯНДСЬКІ ПОВСТАНЦІ ПРОДОВЖАЮТЬ ВІЙНУ ДО ЗАГИНУ

ДАБЛИН, столиця Ірляндії, 8. грудня. — Ірляндські республиканці оголосили, що вони продовжати-муть боротьбу, хотяйби всі Ірляндці мали вигинути у боротьбі за вільну ірляндську республику.

НІМЕЧЧИНА ГОТОВА ДАТИ АЛІЯНТАМ $5,000,000,000

БЕРЛІН, 8. грудня. — В тутешніх урядових кругах заявляють, що німецьке правительство заявить через свою делеґацію алянтській конференції в Лондоні, що воно готове заплатити алянтам „воєнного відшкодовання" 5 білїонів долярів, які хоче добути при помочі внутрішньої позички в Німеччині.

ЗЕМЛЕТРУС В ЯПОНІЇ

ТОКІО, столиця Японії, 8. грудня. — В Кіюшу було сильне землетрясенне, яке убило много людий і знищило кількасот будинків.

ФРАНЦІЯ КАЖЕ, ЩО НЕ МОЖЕ ПЛАТИТИ ДОВГУ АМЕРИЦІ

ПАРИЖ, 8. грудня. — В тутешніх урядових кругах заявляють, що Франція повідомила Злучені Держави, що вона поти не може сплатити довгу Америці, поки не дістане гроший від Німеччини.

ТУРКИ НАБЛИЖУЮТЬСЯ ДО АЛІЯНТІВ

ЛОЗАННА, Швайцарія, 8. грудня. — Турецька делеґація предложила нині свої нові предложення у справі розвязки Дарданельського питання, які є зближені до алянтських предложень.

ВОЄННИЙ СТАН В БОЛГАРІЇ

СОФІЯ, столиця Болгарії, 7. грудня. — В Кустенділ вибух бунт, в якому убито много визначних осіб. Наслідком того болгарське правительство проголосило воєнний стан в цілій Болгарії.

ПРОГИБІЦІЯ В ТУРЕЧЧИНІ

ЦАРГОРОД (Константинополь), 6. грудня. — Турецьке правительство видало наказ, що в два тижні від сьогодня не вільно буде в Туреччині ані виробляти, ані продавати, ані купувати алькогольних виробів.

Власники всіх засобів горівок і вин мають їх до двох тижнів або зужити або знищити.

По двох тижнях буде кара на пяних від трох місяців до двох літ вязниці. Виновники, які будуть тайно виробляти, продавати або купувати алькогольні вироби, будуть карані довголітньою тюрмою.

РОСІЙСЬКІ КНЯЗІ І ЦАРІ СПІВАЮТЬ В КАБАРЕТІ В ПАРИЖІ

ПАРИЖ, 4. грудня. — Нині вечером в одному з тутешніх кабаретів вступить замітна російська трупа в якої склад входять: граф Михайло Толстой, син славного російського письменника Льва Толстоя, пані Спірідонова, жінка бувшого ґенерального ґубернатора Криму, і князь Оболенський.

Граф Михайло Толстой заявив представникам преси, що він має семеро дітий, котрі ходять в Парижі до школи. Для них він мусить заробити на удержанє, а що не має іншого способу зарібку, так буде давати концерти в кабареті.

На першій пробі сеї російської аристократичної трупи був Александер Михайлович, брат бувшого російського царя Миколи.

Члени сеї трупи кажуть, що за кілька літ в Росії відносини зміняться і вони знову туди вернуться.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 88 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:
Three cents the copy.

One year	$ 7.00
Six months	$ 3.75
Three months	$ 2.00

Foreign and Jersey City Rates.

One year	$10.00
Six months	$ 5.00
Three months	$ 3.75

ПЕРЕДПЛАТА.
Поодиноке число три центи.

На рік	$ 7.00
На пів року	$ 3.75
На три місяці	$ 2.00

В Америці Сити і заграницею.

На рік	$10.00
На пів року	$ 5.00
На три місяці	$ 2 -

При зміні адреси платиться 10 центів.
Телефон „Свободи" 698 Montgomery. Год. У. Н. Союза: 1338 Montgomery.
При зміні адреси редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order
Адреса: "SVOBODA", 88 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

НЕЩАСНИЙ ЗАКОН.

Вілієм Кейбел Брус, ново вибраний сенатор американського конгресу, заявив, що він буде виступати всіми силами проти закона Волстеда. Сенатор назвав прогибіційний закон законом без народного освячення, деморалізуючим, накиненим, школою злочину. Сенатор думає внести в конгресі внесок на повне знесенне прогибіції, і він вірить, що внесок перейде.

Президент Гардинг в своїй промові, виголошеній з приводу отворення послідної сесії 64-ого конгресу, признав Брусови мимоходом богато слушности. Президент назвав виконуванне закона простив межинародним скандалом. Однак він не вірить, щоби закон упав, і він радить виконувати його щиро.

Чи сяк воно буде, чи так, чи побідить вкінці прогибіція чи її вороги, а тим часом побідить „муншайн", а з ним побідить отруя, недуга й смерть. Коли політики опереча́ються, чи їхати сюди, чи туди, народ Америки варить „самогонку" та запивається як сибірський Москаль.

Чи не пораб була урядови почати якусь кампанію проти сього нещастя? Не кампанію при помочи арештів, ланшюків та шпигів, а кампанію через поучуванне про страшні наслідки „домашних виробів"?

ПОВИБОРОВІ БУДНІ.

(Від спеціяльного кореспондента „Свободи").

ПЕРШИЙ КРОК „ПОСЛА" ІЛЬКОВА.

„Польська Агенція Телеграфічна" приносить такий комунікат з Варшави:

„Посол" зі Східної Малопольщі священик Микола Ільків (партія хліборобів) був принятий на авдієнції у премієра Новака. На авдієнції премієр обіцяв поробити заходи в напрямі полекшення долі деяких арештованих у звязку з останніми подіями у Східній Малопольщі. Також він висловив надію, що судові доходження будуть провадитись швидким темпом. „Посол" свящ. Ільків потім представив премієрови постуляти руської людности. Президент міністрів обіцяв розглянути їх і піддати як найприхильнійший оцінці".

Цей комунікат показує, що „посол" Ільків має охоту брати серіозно своє „посольство". Та як примирити його інтервенцію з тим фактом, що українське суспільство в Східній Галичині оголосило п. Ількова зрадником народу?

Очевидно, п. Ількову доведеться вдовольнитись ролею „посла" від неістнуючої „Східної Малопольщі" й населяючої її мітичної „руської людности". А до реально істнуючої Східної Галичини з її реальною українською людностю йому вже краще не показуватись.

Бо „руський хлоп" може собі фалшиво витолкувати доброту п. Ількова і зробити з нього другого Твердохліба чи Березовського...

ПОЛЬЩА БОЇТЬСЯ ОКРУЖЕННЯ ВОРОГАМИ.

Перемога „шіснадцятки" (листи кандидатів національних меншостий на Волині) не дає спати польській пресі.

Серед послів до „сейму" й „сенату", обраних на лісту „шіснадцятки", є також кілька Білорусинів. Варшавська „Мисль Неподлегла" (добра „непідлеглість"!) пускається з цього приводу на такі „гадання":

„Від двох літ провадиться „на кресах" сильна проти-польська пропаганда, не без відома й підпертя генерала Людендорфа (он куди махнули! — Ред.), який систематично здійснює плян окруження Польщі. Згідно з його вказівками, два уряди, білоруський Ластовського та український Петрушевича, зробили між собою умову, яка передбачає вибух повстання в разі заатакованя нас Німеччиною і Росією. У тій змові бере видатну участь ковенська Литва"...

У цім дусі „Мисль Неподлегла" розводиться ще далі в кількох десятках рядків. Закінчується артикул такою увагою:

„Без сумніву, недомагание нашої „кресової адміністрації" уборість краю, зруйнованого двома війнами, численні надужитя та інші неминучі болячки, яких ніхто не може усунути, не остались без впливу на становище Білорусинів супроти Польщі".

Це ще занадто мягко сказано: „недомагание адміністрації" та „численні надужитя". Треба було-б сказати: Режім сваволі й насильства, вакханалія польських обшарників, брутальне знущанне над елементарними правами місцевої людности. І не в останній мірі: стремлінне кождого народу, в тім числі й білоруського, до волі й незалежности.

Але причім тут Людендорф?

„ЦУД КСЬОНДЗА ЛЮТОСЛАВСЬКОГО.

Остання сенасаційна новина:

Наш добрий приятель, ксьондз Люгославскі, за праведне житє одержав од польського Бога дар творити чудеса.

Милость ця явилась йому підчас виборів у повіті Високо-Мазовецькім, де був округ кс. Люгославського. Як повідомляє варшавський „Роботнік", в однім виборчім участку по голосованю знайшлося в урні на 30 голосів... більше ніж було виборців, управнених до голосованя!

Хай но тепер хто посмів сказати, що в наш вік не буває чудес!

Берлін, 25 листопаду. Радянин.

ЧИ ПОКИНЕ УРЯД ПЕТРУШЕВИЧА ВІДЕНЬ?

„СВОБОДА" одержала кореспонденцію з Берліна, яка повідомляє, що польща робить заходи, аби австрійська республика заборонила Українському Правительству Галичини під проводом д-ра Евгена Петрушевича вести діяльність проти Польщі, а зокрема сіяти анархію проти польської влади у Східній Галичині.

Зновак польські газети повідомляють, що польське правительство обіцяло Австрії довів збіжа, якщо вона виступить проти Уряду Петрушевича, а притім загрозило, що інакше не дасть Австрії поживи, бо — як каже — не буде мати, тому що агенти Петрушевича у Східній Галичині винищують засоби поживи.

Не вірю, аби та польська просьба і грозьба мала яке більше значіннє. Австрія, як дістане грошиї, то купить собі поживи і деінде, а польща се занадто велика нуждарка, аби могла на кредит Австрії доставити поживи. Впрочім, Австрія не може так як яка інша держава наказувати Урядови Петрушевича, аби забрався з Відня і з цілої Австрії (не богато її ще поза Віднем). Бо Австрія се останок бувшої австрійської монархії, а Східна Галичина се теж її останок, якого доля ще не рішена алянтами, отже й не може бути рішена і Австрією, тими алянтами побитою. Але може бути таке, що польщу в сьому напрямі підіпре Франція і тоді Австрія безправно узялась би викидати Уряд Петрушевича поза межі Австрії.

Се не є дуже імовірне, але й не є зовсім виключене серед теперішніх нездорових відносин в Европі, створених Францією.

У такому випадку, гадаю, Український Уряд Галичини повинен старатись перенестись до Праги, столиці Чехословаччини Українській 40-міліоновий нарід, другий з черги найбільший нарід славянський відіграє важну ролю між народами славянськими. І тому вже тепер повинен він старатись навязувати щораз тіснійші зносини зі Славянами. Вже тепер з Українцями ідуть Білоруськи, отже спільна сила їх 50,000,000. Далі Українці повинні приєднати на свою сторону Чехів і Словаків, а також південних Славян, Хорватів, Сербів і Болгар. Останеться тільки Москалі, друга сила славянська, яка виконувала її гноблення Славян. І на останку настрашивші гнобителі Славян, ляхва, яка навіть не варта до них належати. Українці разом з другими Славянами скорше дійдуть до сили, аніж проти них, а зединеною силою скорше виграють в боротьбі проти Москви і Варшави, аніж осібняком.

Чехи не є занадто великі приятелі Українців. Вони є реалісти і передвісім та понад все дбають про себе, а у відношенню до других народів є практичні, як купці; роблять усе для власного бизнесу. Алеж приязнь з Українцями — се також чеський бизнес. Се повинні їм Українці показати й доказати. А найкрасше їх про се переконають, як викажуть силу. Бо Чехи знають, що їм треба Українців за сусідів, та вони хотіли би знати, чи Українці мають силу боротися, здобути й удержати свою власну державу. Як про се переконаються, так будуть приятелями Українців.

От про се нехай старається переконати Чехів Галицьке Українське Правительство, а зробить велику річ. Нехай старається перенестись до Чехословаччини, а зробить теж чимале діло.

Хибаб і тут Франція встромила свої руки і намагалась і туди його не допустити.

Але і се не значило-б, що Українське Правительство уступає перед Польщею.

Воно повинно-б тоді пійти до Англії або до Америки, як зробив був Масарик, коли яко революціонер поїхав був вчасі світової війни заграницю, де продовжав боротьбу аж до побіди.

Кудиб наше Правительство в теперішні бездольні хвилі рідного краю не скиталось, воно все може бути певне, що за ним стоїть 4,000,000 галицьких Українців в старому краю і 1,000,000 галицьких Українців в Злучених Державах і в Канаді, котрі теж дадуть йому всяку поміч моральну і матеріяльну аж до повної побіди.

Сила Правительства Петрушевича в народі. Його сила в 5 міліонах душ і тому його така польща не може зломити і не зломить.

Деб воно не було, нарід все буде з ним і воно все буде з народом.

Се є запорука української побіди в Галичині, а невдачі польці.

Ярослав.

НЕ ЖДІМ! БО БОРОТЬБА В ГАЛИЦЬКІЙ УКРАЇНІ НЕ ЖДЕ! ВСІ УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ В АМЕРИЦІ НЕХАЙ СЕЙЧАС ЗБЕРУТЬСЯ НА РАДУ І ПРИЄДНАЮТЬСЯ ДО СЕЇ БОРОТЬБИ СВОЄЮ ЖЕРТВОЮ НА ФОНД НЕГАЙНОЇ ДОПОМОГИ РІДНОМУ КРАЄВИ!

ОСТОРОГА.

Нехай сю осторогу тисячу разів кождий скаже собі і другим: Проч з муншайном!

Наслідком заборони виробу, продажі і купна всяких алькогольних напитків в Злучених Державах повстали скрізь по всьому краю многі тисячі домашніх „фабрик" горівок і пив. В деяких містах малощо не в кождій хаті є домашня „фабрика" самогонки. Люди мешкають серед нездорових горівчаних сопухів; усюди там повно ріжних „пайп" і начиння до „самогонки", що люди, а вже найбільше діти закажують своє здоровле самим тільки затроєнним воздухом. А що вже казати про питте тої „самогонки". Усякий, що має дома самогонку, має безупинно нагоду і спокусу напитись її. Притім усе трактує він „гостий", котрі радо спішать на „трахтамент", бо безплатний, а безплатний, бо „самогонник" боїться, аби „гості" його „фабрики" не видали поліції.

Найстрашнійше в сьому найпоганійшому „домашньому промислі" є се, що **муншайн — се отрута**, навіть дуже страшна отрута. Коли була горівка з дійсних горалень, то надмірне питте її убивало організм чоловіка доволі скоро, а навіть питте вміру убивало поволі. Але коли настав „муншайн", так настала **страшна і вельми небезпечна отрута.**

Алькоголь потребує **довгого часу і відповідних приладів до вичищення**, аби усунути небезпечні отруйні складники алькоголю. А того не мають „самогонці". Вони беруть до спожитку „муншайн" перед часом і не вичищений відповідними приладами, отже беруть **і віддають його людям разом з небезпечними отруйними складниками.** Люди добровільно споживають сю отруту і самовільно отроюються, позбавляючи себе здоровля і скорочуючи своє життє.

Наслідки того вже видно тепер.

Люди, де поширився „муншайн", позанепадали на здоровлю; понищили свої нерви; порубнували основну машинерію свого організму: серце, легки, нирки, навіть очі. Нині наслідком „муншайну" люди масово хорі і то **стало хорі.** Все мусять вже лічитись до смерти, або бути каліками, неспосібними до видатної праці, поки не зійдуть із сього світа в могилу. Люди сліпнуть з „муншайну". Або таки передчасно вмирають, цілком зруйновавши свій організм.

Лідери прогібіції вміли нагло, без розуму і застановки, прямо по большевицьки, перенести конституційний закон про прогібіцію, але не вміли і не вміють зарадити в нещастю народу, яке впало на нього по заборові алькогольних напитків у виді всяких „муншайнів".

Се є нещастє, яке грозить здоровлю усього народу Америки.

Ані прогібіціоністи ані правительство не вміють сьому зарадити, отже **нарід самий мусить взятись до самооборони і з усіх сил нищити „муншайнерство".**

„Проч з муншайном!" — се повинен нині бути клич всіх живучих людий в Америці.

Як хочете жити і бути здорові; як хочете, аби **молоде поколінне не було хирляве і безнадійно зломане на здоровлю, так сейчас прогоніть від себе раз на все і безповоротно усякий „муншайн" у всякому виді.**

Се нині найбільший ворог кождого живого чоловіка в Америці. Тож не приймайте його як приятеля, а гоніть як найбільшого ворога.

Приходять свята Різдвяні. Нехай у се свято не буде в жадній українській хаті в Злучених Державах ані сліду якогонебудь „муншайну" або навіть пива „домашнього виробу". Нехай його заступить вода, легкий яблочник (який можна дістати в ґросерях), легке (півпроцентове) пиво, або остаточно горячий чи холодний чай. Тоді минеться свято в українській хаті без великого видатку, без одуру, без руйновання здоровля свого і дітий, і по святах кождий здоровий зі здоровим і спокійним умом та повним вдоволенням вернеться до праці.

Може гості у Вас будуть соблазнювати, що їх приймете водою, то скажіть просто з моста: **У нас бойкот на „муншайн"!** Кожда українська хата повинна у себе помістити велику напись: „Бойкот на муншайн".

Під сим гаслом кличемо до всіх Українців в Америці:

До побіди над домашнім ворогом, отруйним „муншайном"!

З ДНЯ.

„Самоуправа" під віроломною Москвою.

Московські царі зобовязались шанувати переяславський договір про самоуправу України, але домили і зломили сей договір. Недавно московські большевики підписали договір про самостійність України з Українською Центральною Радою і зі Скоропадським, але небаром зломили договір і напали на Україну задля забору. Забравши її, всетаки ще раз уявляли: Нехай живе самостійна Україна, але скоро потім усяку самостійність скасували.

Тепер, дня 20. с. м., московські большевики збираються на новий конгрес совєтів в Москві, який вже не буде в цілости большевицький. Там мають ухвалити ще раз і ще-нову самоуправу для України, Білоруси та других народів під Москвою. Але таки під Москвою.

Що значить самоуправа під Москвою? Саме-ж те що й під Польщею! Ані Україна ані Білорусь не згодяться бути ні під Москвою ні під Варшавою.

Самостійна нація, мусить жити самостійним життєм. Тому, геть із самоуправами під пануючими націями, що віками давили другі народи і на підставі того гноблення, тої неволі приписують собі „право" до гноблення їх в безконечність.

Вшехполячена газета соціялістична.

Польський соціялістичний дневник „Напрзуд", який виходить в Кракові признає право до свободи тільки **пануючим народам**, таким як Москалі або Ляхи, що панували і панують над другими народами; а **народам поневоленим**, таким як Українці, Білорусини, Литовці, він права до вільности не признає, з тої простої причини, що тоді його Поляки не мали-б над ким панувати. Поляк, чи він вшехполяк чи соціяліст, у своїй зіпсутій душі, привик панувати над кимось. Отже польські соціялісти, які мають скривлену морально душі польські, також хотять над кимось панувати. А вже передвісім над близькими сусідами Українцями. Те панованне вони виконували і виконують, оскільки можуть, у Східній Галичині, до тої степени що навіть українських робітників велять викидати з роботи за те тільки, що вони Українці, а на їх місце дають Поляків. Значить, ріжниці між вшехполяками і соціялістами польськими нема ані на одробинку. Поцюо-ж тоді їм зватись соціялістами? Чи не ліпше, правдивійше і чеснійше було би, якби всі Поляки, отже й так звані соціялісти, звались одним іменем: вшехполяки?

Аби хто не гадав, що ми говоримо на вітер, наведемо тут для прикладу слова того славетного „Напрзуду" про наїзд Польщі на Східну Галичину:

Коли Польща **кровю і майном** привертала у Східній Малопольщі **правний стан**, тоді „правительство" Петрушевича через Прагу і Відень голосило про „гнет", покликуючись, що останній австрійський цісар, зглядно його намісник граф Гуйн „подарував" Східну Галичину Українцям, а Поляки прийшли туди яко „наїзники".

Тепер по рискому договорі, який зголосила **Росія** виреклася усяких претенсій до того краю на захід від Збруча, правний стан Східної Галичини вирішений. І т. д. і т. д.

Отже польська соціялістична газета цілком так як яка шляхотсько-вшехпольська **кпить собі з боротьби за вільність 4,000,000 українського народу**, а величає напад Галлера яко „привертанне правного стану".

По „соціялістичному" розумінню „Напрзуду" то про долю 4,000,000 народу української Східної Галичини має право рішати... **польський генерал Галлер і Росія...** Один кровю, друга договором з Риги. а нарід не має жадного права. Бо то нарід поневолений.

Так каже українському народови **„соціяліст"** польського **пануючого народу.** І таксамо скаже **„комуніст"** московського **пануючого** народу.

Се не є жадні соціялісти, ані комуністи. **Се є польські і московські націоналісти з фалшивою маркою соціялізму.**

Довговіковий польський і московський пануючий націоналізм так викривив і здеморалізував душу кождого Поляка і Москаля, що не може бути між чими дійсно вільнодумних людий, дійсних соціялістів.

Длятого **соціялісти українські** повинні лучитись тільки із **соціялістами других поневолених народів.**

А — проти соціялістів пануючих народів.

CHALLENGE TO CLEMENCEAU BY THE UKRAINIAN VETERANS

Ask Him to Explain France's Aid to Poland in Helping to Crush the Ukrainians

To the Editor of the Public Ledger:

Sir—The following statement as a challenge to M. Clemenceau relative to his New York address is issued by the American Veterans of Ukrainian Descent.

MICHAEL DARMOHRAY,
Commander.

Philadelphia, Pa., Nov. 25, 1922.

Challenge to Clemenceau

The challenge is as follows:

Georges Clemenceau:

Your address at the Metropolitan Opera House in New York, delivered on the 21st instant, created an unbounded impression upon the Ukrainian residents and American War Veterans of Ukrainian descent, who, together with other Americans, fought for the liberation of France.

We feel that we would lend assistance to wrong if we knowingly left your statements unchallenger. You deny that France is imbued with militaristic tendencies, and we challenge the truthfulness of this statement. Please recall that France, during your premiership, was and still is supporting Poland's unjustified claims to East Galicia, subjecting Ukrainians to the most barbarous oppression. Is it known to you that France lent Poland military assistance against the Ukrainians of East Galicia? Was it not France, who joined hands with Poland to resist the justified claims of the Ukrainians to East Galicia predominantly Ukrainian? Didn't France support Poland in her enslavement by the Poles of other Ukrainian provinces, such as Polissie, Pidlashe, and Volhynia? * * *

If France is not oloking for trouble, then why does she support Poland in her criminal wrong perpetrated against the Ukrainians of East Galicia, where just now a Polish miliary dictator is etsablisher?

MICHAEL DARMOHRAY.
(Philadelphia Public Ledger, November, 82, 1922.)

По українськи:

Визов Клемансу.

Пане Жорж Клемансо:

Ваша промова, виголошена в Метрополитен Опера Гавз в Ню Йорку дня 21. падолиста, викликала безмежно прикре враженне на українських мешканців та на американських ветеранів українського походження, які разом з іншими Американцями боролись за свободу Франції. Ми чуємо, що ми підпирали би лжо, коли би ми свідомо лишили Вашу заяву без спротиву. Ви заперечуєте, що Франція перенята мілітаристичними намірами, а ми заперечуємо правдивість Вашого твердженя. Просимо пригадати собі, що Франція за Вашого премієрства підпомагала, а навіть ще й тепер підпомагає польські неоправдані претенсії до Східної Галичини, і в той спосіб виставляє Українців на найбільші варварські переслідування. Чи Ви чули про те, що Франція дала Польщі воєнну поміч проти Українців у Східній Галичині? Чи не хучилась була Франція з Польщею в ній цілі, щоби здержити справедливі домагання Українців до Східної Галичини, яка в більшости українська? Чи не підпомагала Франція Польщі в її поході і закріпленню інших українських земель, як напр.: Полісє, Підляша, Волині і др.?

Коли Франція не шукає клопотів, то чому вона підпирає Польщу в її зловтах на Українцях у Східній Галичині, де якраз тепер заведено польську воєнну диктатуру?

Михайло Дармограй.

ВАЖНЕ ДЛЯ ВП. ПП. СЕКРЕТАРІВ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

Сим повідомляється Вп. ПП. Секретарів відділів У. Н. Союза, що висилка календарів на рік 1923 для членів У. Н. Союза вже розпочалась і що сего місяця вислано на адреси ПП. Секретарів посилки календарів для слідуючих відділів:

38, 10, 42, 2, 46, 22, 48, 16, 37, 14, 134, 6, 19, 79, 111, 59, 13, 43, 52, 31, 38, 8, 52, 55, 15, 27, 38, 30, 63, 68, 33, 63, 40, 18.

Всі повисше вимінені посилки зістали вислані почтою дня 9-го грудня (не експресом). Котрий би з висше згаданих відділів не дістав з якоїсь причини посилки до 10 днів від дня висилання календарів, нехай повідомить адміністрацію „Свободи".

УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ХОР

Український Національний Хор тепер в західних стейтах. Небаром має виїхати на виступи до Мексика. Опісля весною, в марті, 1923, вернеться на Схід і буде ще виступати в Ню Йорку а може і в других околичних містах.

По сьому скінчиться сезон У. Н. Хору. Імпресаріо Хору, М. Рабінов, має намір відтак заключити з У. Н. Хором другий контракт і виїхати з ним на новий сезон до Північної Америки, імовірно тільки до Бразилії і Арґентини.

Тепер на Заході хор не співає щодними, а тільки що другий день.

JAK WOJEWODA JURYSTOWSKI ROBIŁ WYBORY.

Zbrodnie wyborcze w województwie stanisławowskiem.

STANISŁAWOW, 11. listopada.

Wybory w 53. okręgu wyborczym wykazały taki ogrom szalbierstw, oszustw i gwałtów, i to ze strony władzy wojewódzkiej i starosciańskiej, że żadną miarą nie może to ujść bezkarnie. Zbrodnie wyborcze w tutejszym okręgu muszą być przedmiotem surowych dochodzeń. Jurystowski musi być natychmiast przepędzony wybory muszą być unieważnione, jeżeli imię polskie nie ma być tu znienawidzone, a pojęcie władzy polskiej identyczne z gwałtem i okrucieństwem.

Wybory poprzedziły zarządzone przez województwo masowe aresztowania. Zamykano najspokojniejszych obywateli ukraińców. Do więzienia spędzono tysiące ukraińskiej inteligencyi: ludzi znanych z lojalności i spokojnych; doniesienia opiewały na każdego, że jest członkiem ukraińskiej „bojówki".

Stwierdzamy, że ani w jednym wypadku władze sądowe nie miały powodu do oskarżenia Aresztowań dokonywano w sposób, jak obławy na prostytutki. Jednej nocy w różnych miejscowościach zamykano ulice wojskiem lub policyą, z domów wyciągano ofiary, pędzono do policyi, stamtąd do sądów.

Tak oczyściwszy teren przystąpiono do wyborów.

Jak odbywało się głosowanie gdzie oddawano głosy na „chłiborobów" nie wiemy, czy jednak te zarządzenia województwa zahaczające wpłynęły na ludność ruską mocno należy powątpiewać.

Ale nie tą częścią wyborów chcemy się zająć. Na szczególną bowiem uwagę zasługuje to, że *po wsiach wybitnie ruskich „głosowano" wyłącznie na ósemkę.*

Wedle otrzymanych autentycznych informacyi zmaltretowanych hucułów kossowszczyzny i do wsi chłopskich wpadło wojsko masowo, żjechali się urzędnicy wojewódzwa, agenci policyjni, poszli chłopom indywidua cywilne, chłopom rozgłaszano że „Piłsudski nakazał głosować, a jak nie będzie wyborów, to wojsko przez całą zimę po wsiach pozostanie na utrzymaniu gmin!"—A gdy może właśnie z powodu gwałtów brakło ludzi do głosowania, gdy ludność steroryzować nie zdołano, szły wtedy zastępy nagromadzonych „funkcyonaryuszy", którzy dzieło wygłosowania dokonali.

Tak dorabiało się głosu w czwartku 9. listopada, gdyż do tego czasu aktów wyborczych do okręgowej komisyi nie złożono i dopiero w dniu 11. listopada rano mogła komisya okręgowa wyborcza ustalić publicznie wynik wyborów.

Fakta, których nam już dostarczono znajdą się w naszej skardze do Najwyższego Trybunału, to wykazują one całą ohydę gwałtu i oszustw, by jednego celu dopiąć: „osemce pomóc".

Na rzecz tej listy Nr. 8 sprepurowano z górą 15 tys. głosów wyłącznie ruskich.

Tu angażowany był osobiście wojewoda Jurystowski wobec obszarnika Jaroszyńskiego, osobistego swego przyjaciela, osobnika, który rok temu dopiero zwolniony został wyrokiem Sądu okręgowego z pod karateli, z powodu marnotrawstwa majątku. A Jaroszyński był drugim kandydatem chjeny.

Dzięki też tej przyjacielskiej pomocy ósemka, która miała tylko około 8.000 głosów — „otrzymała" 23 tysiące z górą. Tam bowiem, gdzie łajdactwa wyborcze były utrudnione, to jest w miastach gdzie na największa ilość głosów liczyła chjena, stosunkowo była ona bardzo mała, (n. p. Stanisławów 3.000, Kołomyja 2.300), po wsiach ruskich „zebrano" resztę, a dokonano tego tąk bezwstydnie, z taką pewnością siebie, że dziś nie kryją się już z powodu tego szalbierstwa i przyznają się do masowych głosów ukraińskich, które w sposób oszukańczy, na listę te spreparowano.

Dla ilustracyi, niech cyfry posłużą:

W całym okręgu uprawnionych do głosowania było 363.215 wyborców, w tem 70 prc. ukraińskich. Biorąc na równi z pozostałem 30 prc. polowe Polaków i Żydów, głosów polskich było w okręgu około 50.000. Gdy przy wyborach wzięło udział 60 prc. wyborców, przeto oddanych głosów polskich było około 30.000.

Na tę liczbę 30.000 oddanych polskich głosów, otrzymali ludowcy 15.682. w tem do 3.000 ruskich głosów, czyli 12.682 głosów polskich, które padły na liste nr. 1. następnie 7.593 na liste PPS., nr. 2. i około 3.000 głosów na liste nr. 10. UNP. oraz Mazgały i inwalidów, czyli niespełna 8.000 głosów polskich mogło paść na listę chjeny nr. 8. Faktycznie zaś chjena otrzymała 23.195, czyli z górą 15.000 głosów ruskich.

Jeżeli dodamy, że p. Jurystowski posłał i do powiatu turczańskiego urzędnika, który tam chjenie dorobił około 6.000 głosów na mandat w okręgu stryjskim, to zrozumiemy, komu to ósemka zawdzięcza mandaty i ruskie głosy.

Ten pan nie może dłużej pozostać na swem stanowisku. Popełnione zbrodnie muszą jeki przykładnie napiętnowane.

Nie wątpimy też że posłowie nasi zażądają tutejszego aktu wyborczego, aby winni nie uszli karze. Oszustwa tutejszego województwa pozbawiły mandatu robotników polskich tego okręgu. Mandat nam zrabowano. Postaramy się to o to, aby to łajdactwo nie uszło płazem.

By Najwyższego Trybunału, to

Po ukraińskiem tytułem:

JAK WOEWODA JURYSTOWSKI ROBIŁ WIBORI.

Wiborchi złochin w stanisławiskim woewództwi.

Wibori w 53. wiborchim okrysi winiwi taku ckiwiczki gwałtiwi, obmanci ta nasilstwi, jaki ji storoni woewidzkoi wlady tak i starostchiskoi, wo ce niekim chinom nie może piti bezkario. Wiobrjwi złochnin w tutejnim okrysi mycsit buty pradmetom strogo ciśdstwa. Jurystowski mycsit neciwiem, gdzie łajdactwa wyborcze były utrudnione, to jest w miastach gdzie na największa ilośc głosów liczyła chjena, stosunkowo była ona bardzo mała, (n. p. Stanisławów 3.000, Kołomyja 2.300), po wsiach ruskich „zebrano" resztę, a dokonano tego tąk bezwstydnie, z taką pewnością siebie. że dziś nie kryją się już z powodu tego szalbierstwa i przyznają się do masowych głosów ukraińskich, które w sposób oszukańczy, na listę te spreparowano.

Dla ilustracyi, niech cyfry posłużą:

W całym okręgu uprawnionych do głosowania było 363.215 wyborców, w tem 70 prc. ukraińskich. Biorąc na równi z pozostałem 30 prc. polowe Polaków i Żydów. głosów polskich było w okręgu około 50.000. Gdy przy wyborach wzięło udział 60 prc. wyborców, przeto oddanych głosów polskich było około 30.000.

Na tę liczbę 30.000 oddanych polskich głosów, otrzymali ludowcy 15.682. w tem do 3.000 ruskich głosów, czyli 12.682 głosów polskich, które padły na liste nr. 1. następnie 7.593 na liste PPS., nr. 2. i około 3.000 głosów na listę nr. 10. UNP. oraz Mazgały i inwalidów, czyli niespełna 8.000 głosów polskich mogło paść na listę chjeny nr. 8. Faktycznie zaś chjena otrzymała 23.195, czyli z górą 15.000 głosów ruskich.

Jeżeli dodamy, że p. Jurystowski posłał i do powiatu turczańskiego urzędnika, który tam chjenie dorobił około 6.000 głosów na mandat w okręgu stryjskim, to zrozumiemy, komu to ósemka zawdzięcza mandaty i ruskie głosy.

Ten pan nie może dłużej pozostać na swem stanowisku. Popełnione zbrodnie muszą jeki przykładnie napiętnowane.

Nie wątpimy też że posłowie nasi zażądają tutejszego aktu wyborczego, aby winni nie uszli karze. Oszustwa tutejszego województwa pozbawiły mandatu robotników polskich tego okręgu. Mandat nam zrabowano. Postaramy się to o to, aby to łajdactwo nie uszło płazem.

Po ukraińsku ся стаття звучить:

ЯК ВОЄВОДА ЮРИСТОВСКІ РОБИВ ВИБОРИ.

Виборчі злочини в станиславівському воєвідстві.

Вибори в 53. виборчім окрузі виявили таку скількість гвалтиків, обманст та насильств, які зі сторони воєвідської влади так і старостинської, що се ніяким чином не може піти безкарно. Виобрчі злочини в тутешнім окрузі мусять бути предметом строгого слідства. Юристовскі мусить неціем піти геть, вибори мусять бути уневажнені, коли польське ім'я не має бути чим ненавиджене, а поняття польської влади ідентичне з насильством і жорстокістю.

Вибори попередили заряджені воєвідством масові арештовання. Запроторювано найспокійніших горожан України. До вязниці зігнано тисячі української інтелігенції, людий відомих з лояльности і спокійних, в доносах закидувано кождому, що є членом українскої „бойвки".

Стверджуємо, що ні в одним випадку судові власти не мали причини до обжалювання. Арештовання переводжено в спосіб, як лови на проституток. Одної ночі в ріжних місцевостях замикано вулиці військом або поліцією, витягано з домів жертви, гонено до поліції, звідтам до судів.

Очистивши так терен, приступлено до виборів.

Як відбувалися вибори, не відомо. Ніяких на виборобів не знаємо, та треба сильно сумніватися чи ті зарядження воєвідства впливали підбадьорчо на руське населення.

Тга не сею частинно виборів хотемо занятися. Бо окрім уваги варте те, що по визначно руських селах голосовано виключна на вісьмку (листу вшеходжонків).

По одержаним автентичним інформаціям від вимучених Гуцулів Косівських до сел впадало масово військо, їздили урядники воєвідства, поліційні агенти, поліція, разні цивільні підозрілі особники й селяни голошено, що „Пілсудскі приказав голосувати, а як не буде виборів, то військо лишиться ціту зиму по селах на удержаню громад!" А коли може саме наслідком насильств (польський соціялістичний дневник так бачить справу!) люди не ішли до голосування, коли не вдалося стероризувати населення, тоді йшли ніші віддати нагороджених „функціонарів", які довершували діло голосування.

Так доробловано голоси до четвергу 9. падолиста, бо до того часу не зложено виборчих актів до окружної комісії і аж 11. листопада рано могла окружна виборча комісія публично установити висід виборів.

Факти, які нам вже доставлено найдуться в нашім зажаленню до Найвищого Трибуналу, бо вони виказують підлість насильства й обману, бо осягнути одну ціль „помогти вісімці".

Отже в кроість листи ч. 8 доробленні **15 000 виключно українських голосів.**

Тут був особисто анґажований воєвода Юристовскі супроти дідича Ярошинського (обшарника з Балюник, пов. Станиславів), свого особистого приятеля, осібняка, якого рік тому вироком суду звільнено зпід курателі, ізза марнотратства майна. А Ярошинські був другим кандидатом хени (тшешлоняків).

Тому, дякуючи дружній помочи, вісімка, яка мала тільки коло 8.000 голосів „одержала" понад 23.000 голосів. Бо там, де виборчі лайдацтва були утруднені, а саме в містах хена одержала відносно дуже мало (прим. Станиславів 3.000, Коломия 2.300), за то в українських селах „зібрано" решту, а зроблено се так безсоромно, з такою самопевністю, що нині зовсім вже не сміються ізза свого цынтажу і признаються до масових українських голосів, які в обманчий спосіб спрепаровано на сю-ж-ту.

Для ілюстрації, нехай послужать числа:

В одним окрузі було управнених до голосовання 363.215 виборців, в тім 70% українських. — Беручи і остальних 30% на рівні, половину Поляків і Жидів, було польських голосів в окрузі около 50.000. Коли при виборах взяло участь 60% виборців, то тадішних польських голосів було біля 30.000.

На се число 30.000 відданих польських голосів людовці одержали 15.682, а тім числі около 3.000 українських (?), або 12.682 польських голосів, які впали на листу ч. 1 (людовців), дальше 7.593 на листу II. Ц. ч. 2 а біля 3.000 голосів на листу ч. 10, У. Н. П. (Унія народово панствова), а також Мазгали та інваліди, отже неповна 3.000 польських голосів могло впасти на листу хени ч. 8. Фактично, що одержала 23.195 голосів, або поверх 15.000 українських голосів.

Коли додамо, що п. Юристовскі післав також до турчанського повіту урядника, який там доробив хені біля 6.000 голосів на мандат в стрийськім окрузі то зрозуміємо, чому то вісімка завдячує мандати і українські голоси.

Сей пан не може довше полишитися на своїм становищі. Сповнені злочини мусять бути примірно наказовані.

Ми не сумніваємося, що наші (польські соц. демокр.) посли зажадають прослідження тутешнього виборчого акту, щоби винуватців не минула кара.

ВИБОРИ В ГАЛИЧИНІ

(Кореспонденція зі Львова).

Урядові відомости про вибори дотепер неоголошені систематично тому подані нище відомості бути ще справдені.

Загально треба піднести, що бойкот виборів переведено з великим успіхом, величезна часть населення, здержалася від голосовання.

Округ 50. Львів місто управлених до голосовання 137.414, голосувало 77941, — 56% неголосувало 48552 — 44%.

Округ 51. Львів округ управ. 275520 гол. 97691 — 25.5%, неголосувало 64.5%.

Округ 52. Стрий, управ. 252552, гол. 100701 — 29%, неголосувало 61%.

Повіт Стрий, управ. 20821, гол. 12308 — 29%, неголосувало 61%.

Пов. Дрогобич, управ. 77569, гол. 84609 — 44.5%, неголосувало 65.5%.

Пов. Турка, управ. 33340, гол. 20224 — 10.2%, негол. 89. 8%.

Пов. Сколе, управ. 21537, гол. 10012 — 46.6%, неголосувало 53.4%.

Пов. Долина, управ. 49423, гол. 13480 — 19.8%, негол. 80.2%.

Округ 53. Станиславів, упр. 363212, гол. 114015 — 31%, негол. 69%.

З иньших повітів цифри є недоклади потребують провірення процент неголосуючих: Повіт Косів 75%, Снятин 95%, Чортків 81%, Гусятин 81%, Золочів 88%, Радехів 78%, Камінка струм. 70%, Броди 83%, Перемишляни 68%, Зборів 68%, Бережани 82%.

Хрунівська ліста хліборобів була зголошена в округах: Львів, Самбір, Станиславів, Тернопіль, Золочів, Новий Санч. Вибрані послами округ Самбір: Микола Ільків, суспендований парох Бабина повіт Калуш. Округ Станиславів: Іван Дудчак начальник Жабя, Омелян Залучький б. директор Добробуту, Семен Мельник з Блюдник. Округ Золочів: Імя вибраного незвісне. Разом 5 кандидатів вибраних.

Хрунівські ліста здобули таке число голосів: Округ 51. Львів. Округ: 4844.

Округ Стрий: 11864, себто 4.7% управнених до голосовання, або 11.7% голосуючих, Повіти сего округа: Стрий 225 гол., Дрогобич 439 гол., Турка 2084 гол., Сколе 4665 гол., Долина 2682 гол., Калуш мабуть 1759 голосів.

Округ 53. Станиславів: 31088 гол. повіти сего округа: Печеніжин 5200 гол., Коломия 2604 гол., Косів 11.000 (непевне).

Округ 54. Тернопіль: повіт Чортків 236 гол., иньші невідоме. Разом коло 9.000 гол.

Округ 55. Золочів: Разом понад 10.000 гол. Повіти сего округа Золочів 332, Броди 540, Перемишляни 502, Зборів коло 2.800 голосів.

Округ 44. Новий Санч 4.001.

Зі Східної Галичини вибрано послів слідуючих партій: Людовці Пяст 16, Соціяльні-демократи 4, Єдиносьць Народова 13, Станіщики 1, Жиди 12, Хлібороби 5, (не вчислено тут послів з округа Самбір).

На Волині і Холмщині, де українські партії брали участь у виборах, Українці віднесли блискучу побіду разом з Білорусами, Жидами і Німцями (спільна ліста меньшости ч. 16). У Воєводствах Волинськім, Новгородськім і Поліськім не вийшов ні оден польський кандидат. З цеї причини заряджено там розслід.

Вибрані:

Округ ч. 25. Біля-Володавa-Радин: Степан Маківка, селянин.

Округ ч. 26. Холм-Люблин: Павло Васильчук, організатор з Холма.

Округ ч. 28. Красностав-Грубешів: Антін Васильчук, голова Холмського Національного Комітету.

Округ ч. 27. Біґорай-Замостя-Томашів: Осип Скрипа, мабуть селянин (звістка непевна).

Округ ч. 56. Ковель-Володимир: Самійло Підгірський, адвокат, мабуть буде головою укр. клюбу в соймі; Пирогів, лікар з Ковля; Марко Лучкевич, агроном і письменник, співробітник Діла і Свободи і инших галицьких газет; Василь Комаревич, учитель з Володимира Волинського, визначний організатор.

Округ ч. 57. Луцьк-Рівне: Самійло Підгірський, другий раз; Юрко Тимощук, Андрій Пащук, Приступа (родом з Галичини).

Округ 58. Вістки непевні, мабуть Чучмай, кооператор; Павлю, селянин; Козицький, учитель.

Вибрані також мабуть 2 посли з Поліся.

Зі спільної державної ліcти вибрані Антін Васильчук (другий раз), Осип Войтюк, редактор Нашого Життя в Холмі.

Разом вибрано з Волині і Холмщини мабуть 18 послів (точного обчислення ще нема, можливі зміни при евентуальних нових виборах в деяких округах).

З Білоруських послів вибрані: А. Овсяник, інжинер, проводир білоруських ґрендентістів; Бак Михайловскі, учитель; Яковюк; Сергій Банаків, учитель. Разом мабуть 10 білоруських послів.

Німців вибрано 16 (в цілій Польщі), Великоросс 1, Жидів коло 50.

На 444 послів польського сойму у Варшаві мають партії: Єдиносьць Народова 169, Людовців 71, Соціялісти 40, Визволене Народова Партія Робітнича 16, Центро 6, Станіньскі 1, Особні 1, Комуністи 2, хрунівські хлібороби 5, національні меншости 80 послів (дані недокладні).

До сенату вибори відбулися 12. листопада с. р. З українських земель мають бути вибрані: Воєводство Львів 9 послів, Станиславів 4, Тарнопіль 5, Волинь 5, Поліссє 3, Люблин 7. Національні меншости ставлять своїх кандидатів.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ СВОБОДА.

ВЖЕ ВИЙШОВ

КАЛЄНДАР

УКРАЇНСЬКО НАРОДНОГО СОЮЗА.

НА 1923 РІК

Зладив Редакційний Комітет.

Редакція Календаря поклала собі за завдачу показати нашій еміґрації ті доброї, якими поневолені народи ішли, щоби добути собі волю і державу. „Три політичні убийства" переказують історію Вільгельма Теля, який убив цісарського тирана в Швайцарії, відтак історію славної французької дівчини Шарлютти Корде, яка вбила голову горлорізів Марата та історію німецького студента Занда, з якого руки згинув хрунзрадник Коцебуе.

Де є Українець, що не цікавиться Шін-фейнерами і визвольною борбою малого народу Айрішів? — УКалендари є подана коротка історія тої боротьби від самого початку аж до теперішних часів.

А вжеж певне кождий буде радий довідатися, що Італія стала державою доперва в другій половині XIX віку. Еще сто літ назад навіть прозвин „Італіяни" не було. Австрійці і Французи газдували у них так, як тепер Ляхи, Москалі і Румуни на нашій земли. Наш Календар описує геройчну боротьбу італійських патріотів проти наїзників, їх самопосвяту, жертви і муки. Колиж нині Італія є свобідною і сильною державою, то і Україна мусить добути свого права.

У статті „Хлопські держави" виказується, що найкращі порядки і правдиве щастє є тільки у добре зорганізованих державах селян — та що Україна має змогу бути справдішним раєм для своїх горожан.

Крім того є чимало ріжних оповідань Поліщука, Кобилянської, Бурлаки, поезії Лепкого, Одеся, переводи з чужих мов, деякі статистичні дати із України та повно сміховаток і жартів.

Календар є більшого формату, друк дуже четкий.

ЦІНА 50 ЦЕНТІВ.

За малі гроші будете мати книжку, яка придасться Вам не тільки на оден рік, а на все до Вашої бібліотеки.

Пишіть за Календарем на адресу:

SVOBODA, 83 Grand St., Jersey City, N. J.

А ЧОМУ В НАС НЕ ТАК?

(З олнфантського „Нового Життя").

Кілька літ тому я стрінувся з одним ученим Чехом. Був це професор університету — історик. Він розказав мені своє життє. Був сином селянина. Уродився в околиці Праги. Його батько їздив кожної пятниці до міста на торг. Возив на продаж збіже, овочі, ярину тощо. По дорозі полагоджував ріжні борудки. І кождої пятниці треба вступав до книгарні, бо зробив собі обітницю, що мусить купити собі одну книжку кождого тижня. Коли входив до книгарні, книгарник питав: „яку вам книжку маю дати? До господарства чи молитвенник?" „Яку будь дайте, щоби лиш не була дорожа понад один золотий" відповідав селянин. „Я її так не буду читати, бо не вмію. Прочитає мій хлопець або котрий з молодших сусідів. Мені годить лиш о це, щоби книжка була чеська". — Втішився книгарник, що дістав сталого покупця на книжки, тому давав йому що мав найліпшого: новельки, книжки історичні, поезії, повісти з великих часів чеської бувальщини, книжки о його упадку і о його катах. Нарід чеський що йно будився до життя по двістарітній неволи.

А селянин возив на торг ячмінь і гуси, бараболі і безрогу, а під вечір вступав до книгарні по книжочку, яка вже була для нього заздалегідь приготована. Коли хлопець навчився читати, брав книжку за книжкою і читав. В протягу кількох літ прочитав їх сотни. Батько орав, сіяв й збирав богаті овочі своєї мудрої і запопадливої господарки. А коли хлопець вернув з пасовиска з худобою, мусів оповідати батькови, як то давнійше бувало в Чехах, як виглядає світ і що діється цікавого. Хлопчина мусів читати уважно, щоби докладно відтак міг переповісти батькови, що читав.

По літах, з того хлопця виріс великий й знаменитий учений і щирий патріот, що готовий для добра Чехії життє своє положити. „Я це завдячую великому патріотови, мойому батькови неграмотному, що навчив мене чеську книжку любити" — сказав професор.

„Великий чеський патріот Палацки так говорив до професора університету: „Ваш неграмотний батько є одним з найліпших наших патріотів. Більший від мене і я клоню голову з великою пошаною перед його великим духом. Палацки знав, що говорить. Бо Палацки тільки один, а край може відродитися тільки працею всіх горожан. Один чоловік може пірвати за собою весь нарід і може здобути зрабовані його права, але щоби ці народні права були, жили і щоби задержали народню свободу, треба, щоби ці права жили в голові, в совісти і в серці кождого вільного горожанина. Палацки може писати мудрі книжки, але щоби вони принесли користь Чехам, їх мусять читати тисячі, сотки тисячів. Треба, щоби було богато книжок, богатьох письменників, щоби родилися нові твори, більші і менші. Але і треба, щоби ті книжки читали всі Чехи, щоби бажання читання книжок сталося призвичаєнням, кождого так великою, як їдженє і питтє.

Треба, щоби повстали школи і бібліотеки, з яких буде розходитися світло правди і поступу. Тоді нарід не згине, а буде йти на перед, буде успішно провадити борбу з насильством лукавого сусіда і вийде з тої борби побідником.

Здійснилися мрії великих чеських-патріотів на наших очах. Нарід чеський здобув свободу. Чеський хлоп докінчив розпочату роботу, завершив будову храму свободи вільної Чехії.

Кілька разів думаю о українській книжці, заєдно пригадується мені історія знаменитого чеського хлопа. — І насувається питанне: чи в нас є богато Українців, що так любили українську книжку, як він любив чеську. І певно, що є, та напасний Лях здусив ціле культурне життє на нещасній, кровю політий Батьківщині. Тож не гляди за своєю, а дома, по американській Україні. Є нас тут богато. Дехто начисляє аж міліон Українців в Америці. Я скажу, що нас є лиш сто тисяч, бережучи під увагу самих найсвідомійших. Колиби кождий з нас зрозумів, яка користь для нас з читання книжок, то кождий що місяця призначував би одного доляра на книжку. В одним місяці розійшлося би сто тисяч книжок. З цего булаби величезна користь для богатьох, а передовсім для покупців українських книжок. Сегодня письменники мають готові рукописі до друку і аж через часописні оголошення шукають людий, якіби згодилися друкувати їх книжки. Та таких людий не мож знайти, бо кождий книгарник боїться вкладати свої гроші в друкованє книжки, знаючи на перед, що її ніхто не купить. Але якби кождий Українець зрозумів вагу, значінє і користь української книжки, якби не жалував на но видатку, тоді українська книжка була би дешева і доступна навіть для найбіднійшого. Тоді знайшлися би люди, які не боялись би вкладати гроші на друкованє книжок, бо були би певні, що книжки розійдуться і письменники не жалували би труду, бо знали би що той труд оплатиться. І писали би радо, бо знали би для кого пишуть. Повставали би книгарні, бібліотеки і читальні. Було би яснійше в голові, тепліше і відрадніше в серцях. Було би більше свідомости національної, а менше партійних роздорів. Нарід лучився би в одну сильну і свідому своїх прав і обовязків армію. А тоді і боротьба о зрабовані права булаби лекша і успішніша.

Тож не ждім аж нам хтось принесе книжку до дому і за дурно її дасть. Шукаймо за українською книжкою, як шукаємо за хлібом. Нашою кервавицею платимо за хліб, платім кервавицею й за українську книжку, бо вона є хлібом для нашого духа. Українська книжка є запорукою кращої долі. Тому любім українську книжку, купуймо її, читаймо самі і дітям нашим даваймо читати. А переконаємося, що найліпшим нашим дорадником, а для наших дітий провідником і опікуном є українська книжка.

Михайло Впертий.

ЧВЕРТЬ МІЛІОНА МОСКАЛІВ У БЕРЛІНІ

В столиці Німеччини живе тепер понад чверть міліона Москалі. Виходять там під сю пору чотирі московські щоденники: „Накануне" (На передодні) з большевицьким напрямком. „Время" майже большевицьке, „Голос Расеї" соціяльно-революційний і „Руль" орган кадетів. Далі, є в Берліні кілька московських театрів і кільканацять „варієте". Більшість і то зачну московських еміґрантів становлять противники большевизму: кадети й ес-ери.

ПОЗІР! ПОЗІР!

ВЕЛИКА ВИПРОДАЖ ЛОТІВ

БЛИЗЬКО МІСТА НЮ ЙОРК!

Пов. Родинці! Найлішна пора купити тепер лоти в добрім місци, близько Ню Йорку. Лоти положені в гарній околици, де є гарні улиці, сайдвакі, електрика, ґез і вода. Близько шкіл, школа і ксьв вигоди. 87,89

Коли Ви купите лоти, то можете сейчас будувати дім самі, або компанія вибудує вам на догідні сплати.

Спродаємо також фарми в ріжних околицях.

По всякі інформації голоситись особисто або листовно до:

W. G. WINTONIAK,
101 E. 8th Street, New York City
(bet. 1st & Avenue A)

Коляди і Щедрівки

на

РІЗДВО ХРИСТОВЕ І БОГОЯВЛЕНІЄ

з додатком

Пісень страстних, воскресних і инших пісень церковних.

ЦІНА 25 ЦНТ.

Замовлення висилайте враз з грішми на адресу:

"SVOBODA"
83 Grand Street,
Jersey City, N. J.

UKRAINIAN CHORUS SETS NEW STANDARD HERE

UNIQUE ORGANIZATION GIVES EXTRAORDINARY CONCERT AT AUDITORIUM (IN NASHVILLE, TENNESSEE).

By ALVIN S. WIGGERS

Music Critic of the Tennessean.

Never before has Nashville heard such a perfection of chorus work as was given last evening at Ryman Auditorium by the Ukrainian National Chorus. The Vatican Choir, which sang here three years ago, was extraordinary, but it was made up only of men and young boys, but this organization is completely balanced.

Fifteen women and twenty-nine men compose the chorus, which is under the direction of Alexander Koschetz, and they present a most picturesque appearance in their national costume. If there was any shade of color missing in that riot of blues, reds and yellows it was overlooked by the Ukrainian modiste who divised that symphony of flowing sleeves and skirts, of commodious pantaloons, of red boots and wreaths of flowers. As much time must have been spent embroidering the exquisitely beautiful costumes as it would have taken to learn the language, of which they are innocent.

Work is Extraordinary

As to the singing of the chorus, words have failed the critics of Paris, Vienna, Berlin and New York to do justice to it. One could hear the song of many violins, the sweep of harp strings, the low sustained tones of basses. When they hummed it was like the "murmer of innumerable bees." What sudden outbursts, only to die away on the instant to a mere shadow of sound.

Their response to the finest shading of Mr. Koshetz's directing was absolutely faultless. He conducted without a baton, only his hands, and one might almost say, even his elbows at times conveyed the rhythm and delicate nuances to their musical souls.

Only the pitch was given them by some unseen instrument which sounded like that primitive method of supplementing the carefully modulated breath by a comb sandwiched in between two layers of paper. However, this instrument played a triad and without a minor one. Some of the Ukrainian folk songs, are lively, some unexpectedly so, for example "The Young Monk" and "Mushrooms." The sad ones, like "There Was a Widow," were indeed lugubrious. "The Lullaby" was so exquisite that the audience demanded its repetition.

Basses Are Superb

"Shtchedryk" and "Koza" were all that their nafiies implied. The basses are famous and these were superb. Low C's below the staff rolled from their lips like from a rich toned pipe organ and they gave a solid foundation to the dazzling structure reared by the higher voices above them.

The audience was not as large as it should have been, but Mr. Koshetz said it was remarkable for its appreciation and understanding of music sung in so alien a tongue. Nicholas Stember played admirable accompaniments for the singer.

(The Nashville Tennessean, November 29, 1922.)

ЯК КОЛИСЬ ЛЮДЕ ЖИЛИ І ЛЮБИЛИСЯ?

В сучасних повоєнних, революційних часах, якщо хтось доживе до 70 літ, може вважати се за щасливого, а хто раз оженеться, той потім ціле життя проклинає хвилину, коли йому прийшла до голови така нерозумна думка. Але за давніх часів увало инакше. Анґлієць Джон Вульні жив 124 роки й був жонатий одинайцять разів, д-р Джемс Гай умер, як мав 101 літ і був шіснайцять разів звязаний подружнім узлом. Данець Дракенберґ родився в р. 1626. До 91-го року життя служив у фльоті, 13 років був у турецькій неволі. Коли мав 111 літ, одружився з шісдесятилітньою жінкою, але ця небавом померла. В віці 130 років залюбився в одній молодій і гарній дівчині. Розлучився з сим світом у 146 році життя.

ДОПИСІ

ВУДГЕЙВЕН, Л. АЙ. Н. Й.

На поміч „Голодуючим" „Вязням" „Інвалідам" Скитальцям і університецькій Молоді в Галичині.

Ми знаємо, що голоден хоче їсти, вязень хоче зобачити світло, інвалід потребує опіки, армія на еміґранті потребує сили і духа, а молодь університецька потребує книжкового шпіхлєра, з котрого черпалась би науку.

На це всьо мусимо дати одну відповідь: „ПОМІЧ" і ще раз поміч, поки не здобудемо свою власну хату; „Україну без хлопа, без пана".

Це зрозуміла наша громада і кромі пару злої волі людий, всі другі приступили негайно до складання жертв на повище згадані цілі. Підчеркнути треба, що наша громада не числить більше як 30 родин а одинак здало ся нам зібрати досить поважну суму 80.00 долярів, котрі розділено як слідує:

На потичних українських вязнів в Галичині	$40.00
На голодуючих на В. України	10.00
На українських інвалідів у Львові	10.00
На українські тайняки Університету у Львові	10.00
На українську армію в Чехо-Словаччині	10.00
Разом сума	$161.00

Стефан Мокрицький,
секретар зборів.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

На Український Народний Дім в Підгайцях.

В справі Укр. Нар. Дому в Підгайцях була оголошена в Свободі ч. 215 скоротована сума $223.50. Потім зложили еще слідуючі: Одена Коцко $5.00; Терпелевий і Пелевич по $2.00; з балю, котрий відбувся на тую ціль 21 жовтня, 1922, була доходу $35.80. Зібрано доси $268.30.

Всі гроші уложовані в банку на імя Івана Кучми. В тій справі найбільше потрудилися Іван Кучма і Стефан Герета, які перші занялися колектою і балем. Спасибі колекторам і жертводавцям! Гроші нерешлемо зараз, коли дістанемо відповідь від комітету з Підгаєць.

С. Кучма, секр.

ВОТЕРВЛІТ, Н. Й.

Спорстоване.

У справозданню про делеґатів на Всеукраїнський Народний Конґрес у Филадельфії, Па., через ошибку було згадано, що о. Онуфрій Ковальський був відпоручником тільки від Ліґи Горожан, колиж він мав мандаж 5 мандатів із Вотервлит, і-менно: 1) від братства св. О. Николая, відділ Укр. Нар. Союза; 2) від братства св. Свящ. муч. Йосафата, відділ „Провидіння"; 3) від Клюбу Американських Горожан Українського Роду, відділ Ліґи Горожан; 4) від парохії св. О. Николая; 5) від Сестриціва Непорочного Зачаття П. Д. М. (самостійне). Всі повновласти на згадані мандати о. О. Ковальський або парох ще заслав або особисто підчас Конґресу представив, що на цім місци спростовується, для уникнення непорозумінь, які би могли спричинені ошибкою у справозданню.

Інтересований.

ВОТЕРВЛІТ, Н. Й.

Громада при народній роботі.

Тутешні Українці організуються до великої народньої праці. На докик пароха о. д-ра Онуфрія Ковальського, зібрались по Службі Божій, дня 12. падолиста, у церковній галі, щоб висухати справоздання з Всеукраїнського Народнього Конґресу в Филадельфії, Па., на який отець парох був делеґований питьма українськими організациями в Вотервлит.

По висухуваню реферату ухвалено місячний народний податок, який обовязаний платити кождий робучий Русин-Українець. Себ милий обовязок зглядом Матери-України приняли на себе всі сідомі Русини. Ухилюються від него лише „кацапствуючі", годовані на брехливій „Правді", яких тут поважне число.

Зложено з нагоди сходин $9.00, які на днях вислано до „Обєднання" у Филадельфії.

На сталих колекторів цілої вотервлітської української громади, які місячно перейдуть хати, так довго як дего буде вимагати рідна справа, вибрано пп. Василя Мадарата та Олександра Рудійчука.

Нумож тепер до діла, Родимці! Наші найдорозші в Галичині та на Соборній Україні платять народний податок не лише майном, але й здоровлем, кровю, життєм. Може тут жаємо в гаразді, поможім же хоч тими малими обовязковими датками виборати волю нашим Братам. Всі, хто ухилиться від помочі свому народови, є найлідшими союзниками Польщі та Москви. Вони разом з ними ворогами українського народу пранюють проти рідної землі, бо помагають Ляхам кувати пута і ярмо на Україну! Імена таких будуть на віки вічні записані як ворогів руського-Українського народу і рабівлизнів польських та московських панів.

Українець з Горлиць.

ЩОЦО ПЛАТИТИ ДАРМО РЕНТ!
ЧИ НЕ ЛІПШЕ МАТИ СВІЙ ВЛАСНИЙ ДІМ??

Новий мурований дім, величини 26x36 фута, на 6 кімнат, стім-ігт, електрика, ґаз, вода, ванна, гарна декорація, подвійний фаор і т. д. Разом з домом є 2 лоти. Кафер з Ню Йорку тільки цього 5 центів. Спродам дуже тано, бо тільки за $8.900.00. Готівка треба $1.500.00. 87.90

По інформації голоситись особисто або листовно до:

W. G. WINTONIAK,
101 E. 8th Street, New York City
(bet. 1st & Avenue A)

ROYAL MAIL
ДО АМЕРИКИ

Зробіть приготовини зовсім спровадити Ваші родини до Заучених Держав через ROYAL MAIL.

Знаменита обслуга для українських пасажирів; добрий харч і чисті каблини для всіх.

Дуже догідні, поспішні кораблі часто відїзджають:

ORDUNA ORBITA ORCA ONIA

Відїзджати можна з всіх европейських країв.

Пишіть по брошуру. По дальші інформації удавайтесь до:

ROYAL MAIL STEAM PACKET COMPANY,
SANDERSON & SON, Inc., Агенти,
26 Broadway, New York.
117 W. Washington St., Chicago.

ФАРМИ!

ПРОДАЄТЬСЯ ФАРМА, дім з 6 кімнат, стодола і 25 акрів землі, в дуже гарнім місці. $400.00 доми і решта на вигідні сплати. Голоситися до: 86-7

WASIL ZUK,
708 E. 13th Street, New York City
перший поверх, двері ч. 7.

ФАРМА В СТЕРТІ НЮ ЙОРК
400 акрів, добрі будинки, 5 міцут до школи, 2½ милї до стациї і пошти. Ціна $3000, готівкою $2000. 86-90
Фарма в стерті Ню Джерзи, 25 акрів, дім з 6 кімнат, добра стодола, 1 кінь, 1 корова, 2 безрогі, 25 курий. Ціна $2800, готівкою $1000.
Маю також великі і малі фарми, де сами хочете. Продаю доми і лоти в Ню Бронсвик, де роботи є досить. Прошу голоситися до:
WILLIAM SULEM,
Opp. Lincoln Gardens, R. 5,
NEW BRUNSWICK, N. J.

ДЕТЕКТИВ BLOOM
під контролею Уряду стейту Ню Йорк
Кримінальні і цивільні дохідження в справах розводів, опікунства і непорозумінь домашних. Коли зголосите ся в яких клопотах, подайте нам скарги до нас. 80,81,85
Подаємо справи по цілій Америці і Канаді.
BLOOM DETECTIVE AGENCY,
799 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.
Room 230, ріг 11-ої улиці.

Phone: Market 24—62.

ДР. ВОЛОДИМИР КОВАЛЬ
УКРАЇНЕЦЬ ЛІКАР
ОТВОРИВ СВОЮ КАНЦЕЛЯРІЮ ПІД ЧИСЛОМ
963 N. FRANKLIN ST., PHILADELPHIA, PA.
Години урядові: від 9, до 11, рано; від 6, до 8 вечер. В неділі і свята від 10. до 1. пополудни.

МИТИНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. Вільні Кобзарі, вік. 316 повідомляє, що річний мітинґ відбудеться о 7.30 годині вечер в четвер 14. грудня в гали гон. Вільні Козаки під ч. 102 Жовтнева ул. Проситься кождого члена, щоби прийшов, бо річний мітинґ є найважнїйший, та кождий член най старасся привести одного члена, бо сего місяця нових членів прийшлось до товариства і до У. Н. Союза без вступного. Також сего місяця буде читаний товариский статут, опрацований старих українських і справоздание комітетів, та буде вибір нових урядників і комітетів на рік 1923. Нечуйники члени заплатить кару 50 цент., а урядник 1 дол. — Д. Братусь, предс.; В. Турянський, секр.

СТРИЙ, ПА. Тов. Дружинники Просвіта, вік. 16 повідомляє своїх членів, що річний мітинґ відбудеться в гали Стрийа о годині 7.30 вечер. На сей мітинґ проситься прибути до є важні справи до вирішення. Також буде вибір нового уряду. Хто сей мітинґ оминає, член мусить вирівнати залеглі довги. Котрий член неявиться, заплатить кару 50 цент., а урядник 1 дол. — К. Альдаш, секр.

НЮАРК, Н. Дж. Бр. св. Івана Хрестителя, вік. 76 повідомляє всіх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітинґ відбудеться в суботу, 16. грудня на гали під ч. 93 Ван Бюрен ул., точно о годині 7. вечером. Обовязкові всіх членів явитися на мітинґ. Є дуже богато важних справ до полагодженя. Старий уряд здасть справоздание з цілого року і буде вибір нового уряду на рік 1923. Нечуйники члени заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. Брати і товариші! Повідомляємо також, що буде приниматися нових членів до товариства і до У. Н. Союза без вступного, отже користайте з нагоди і приводіть своїх знайомих і вписуйте до братства і до У. Н. Союза. Отже одна з найбільших і найстарших організацій в Америці. Також вписуйте свої діти, бо принимемо без вступного, бо ся нагода не на довгий час; лише нині на колесі. — Ст. Лесак, секр.

СМОК РОН, ПА. Бр. св. Георгія, вік. 115 подає до відома, що річний мітинґ відбудеться в братській галі 17. грудня. Всі члени місцеві і позамісцеві мають явитись і виплатити свій довг. Неявившійся член заплатить кару 50 цент., а урядник 1 дол. По закінченю рахунків вибересь новий на слідуючий рік. — Ф. Фенчишин, предс.; А. Клим, секр.

ІСТ СТ. ЛУІС, ІЛЛ. Бр. св. Арх. Михаїла, вік. 308 повідомляє своїх членів, що на річним мітинґу, котрий відбуде ся 18. падолиста, вибрано собі новий уряд на 1923 рік: Д. Гладишевський, предс.; В. Шаланій, з. пр.; Ф. Зьомбра, кас.; Д. Бакай, з. кас.; Д. Ґадзка, фін. с.; О. Петрушко, секр. рек.; П. Домікольський, з. секретарів; П. Кохманський, С. Коробій і К. Петришин, опікуни хорих; І. Тимошенко і І. Камар, контрольорі; І. Маґаш, дверник. Запрошуємо повідомляється, що звичайний мітинґ відбудеться 17. грудня с. р. точно о 2. годині пополудни в залі У. Н. Дому під ч. 1690 Hoyt 9-та ул. Проситься всіх членів, щоби явилися на сей мітинґ, бо є дуже важні справи до полагодженя, як справа Недбаної «Молчи Родимо Краєви, бо другі громади вже давно сповнили свій народний обовязок, тай і нам треба взятися до дела, бо годі так заснубувати. Тож просимо всіх прийти. — Д. Гладишевський, предс.; Й. Зьомбра, кас.; Д. Іванчук, с. фін.

МОНЕСЕН, ПА. Бр. св. Петра і Павла, вік. 358 повідомляє, що річний мітинґ відбудеться о 1. годині пополудни в неділю (по Службі Божій), 17. грудня в парафіяльній гали під ч. 17 Рів Евенюю. На порядку нарад справоздание і вибір уряду на рік 1923. Будеться приймати нових членів без вступного. Кождий член обовязаний виправити свій довг. Неявившійся член заплатить кару 50 цент., а урядник 1 дол. — І. Яричко, предс.; Д. Тигинбік, секр.

ВУДЛОН, ПА. Бр. св. О. Николая, вік. 120 повідомляє, що річний мітинґ відбудеться о 2. годині вечером в неділю, 17. грудня в парохіяльній гали. На порядку нарад буде справоздание братської каси і вибір нового уряду. Обовязок кождого члена явитись на сей мітинґ і вирівнати свої недоплати. Неявившійся член заплатить кару 50 цент., а урядник 1 дол. — Н. Шухт, предс.; М. Маркуш, секр.

СТ. ДЖОСЕФ, МО. Тов. Запорожська, Січ, вік. 355 повідомляє, що 17. грудня, о 2. годині, в церковній галі відбудеться річний мітинґ. Позаяк суть до полагодженя важні справи, як і вибір нових урядників на рік 1923, проситься усіх членів на сей мітинґ прибути, без ріжниці, мущини так і женщини. Неприсутній члена на тім мітинґу заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — І. Шадко, секр.

ЮТИКА, Н. Й. Бр. св. Петра і Павла, вік. 58, повідомляє, що річний мітинґ відбудеться о 2. годині пополудни в неділю, 17. грудня в гали п. М. Кодрі під ч. 302 Jefferson Евенюю. На порядку нарад буде вибиратися уряд на рік 1923. Також буде приймати нових членів без вступного до братства і до У. Н. Союза. Неявившійся член заплатить кару 50 цент., а урядник 1 дол. — П. Інктей, предс.; Д. Лісгір, секр.

БОФАЛО, Н. Й. Братство св. о. Николая, вік. 127 повідомляє, що річний мітинґ відбудеться о 1. годині пополудні, в неділю, 17. грудня в гали Ґ. Ґ. Ґрінвальд під ч. 308 Filmor Евенюю. На порядку нарад справоздание уряду і вибір нового уряду на 1923 рік. Неявившійся член заплатить кару 50 цент., а урядник 1 дол. — С. Помичальский, предс.; Е. Тимкович, секр.

ПІЕРНС, ПА. Бр. св. Андрея, вік. 48 повідомляє своїх членів, що річний мітинґ відбудеться 17. грудня о годині 1-ній в гали церковній під ч. 636. На порядку нарад буде справоздание з цілого року і вибір нового уряду на 1923 рік. Неявившійся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — К. Пех, предс.; І. Катулька, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Бр. св. Василія Великого, вік. 229 повідомляє, що річний мітинґ відбудеться о 1. годині пополудні в неділю, 17. грудня в церковній гали при 7-ій улици. На порядку нарад справоздание уряднього, контрольної комісії і вибір уряду на рік 1923. До У. Н. Союза до товариства будесь приймати нових членів без вступного. Кождий член повинен привести хоть одного члена. Неявившійся член заплатить кару 50 цент., а урядник 1 дол. — М. Копотка, предс.; В. Тарас, секр.

ЛЕЙТРОБ, ПА. Бр. Успенія Пресв. Богородиці, вік. 61 повідомляє, що річний мітинґ відбудеться о 2. годині пополудні в неділю, 17. грудня в гали Теодора Корнацкого на Лейзи Евенюю. На порядку нарад здание рахунку з цілого року і вибір нового уряду. Неявившійся член заплатить кару 50 цент., а урядник 1 дол. — А. Сорса, предс.; Т. Королевич, секр.

БРИДЖПОРТ, ДА. Бр. св. Михаїла, вік. 15, повідомляє всіх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітинґ відбудеться 17. грудня у звичайній залі. На сей мітинґ обовязані явитися кождий член. Буде вибір нових урядників на слідуючий рік, а старі урядники здадуть звіти з діяльности за минулий рік. Є дуже важні справи до полагодженя. Неявившійся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол.—В. Пухто, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. Подається до відома членам тов. им. Івана Франка, вік. 83, що річний мітинґ відбудеться в неділю, 17. грудня в залі Укр. Ам. Дім ул. 822 Н. Франклин стр. о годині 2. пополудні. Проситься членів, щоби прибули всі, бо суть важні справи до полагодженя як: справоздание з цілого року, контрольної комісії, справоздание уряду з їх діяльности, дискусії над справоздаными, вибір уряду на рік 1923, принимане членів до товариства і до У. Н. Союза без вступного і т. п. Хто з членів не прийде на мітинґ без важної причини, заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. Упоминаємо членів, щоби виправили свої залегаости, бо в противнім разі будуть суспендовані з товариства і з У. Н. Союза. Будеться приймати дітий до У. М. Союза. — І. Вітязь, писар.

РАРІТАН, Н. ДЖ. Бр. св. Арх. Михаїла, вік. 332, повідомляє, що річний мітинґ відбудеться 17. грудня, о год. 1.30 пополудні в домі Евіля Базіцького при Канал ул. Члени, котрі не являться на сей мітинґ, підпадають карі вписи статута. Сей мітинґ є важний, бо єсть богато справ до полагодженя і буде вибір нового уряду на 1923 рік. Всі місцеві і позамісцеві члени, котрі мало ужадають на мітинґи, і ті котрі довгують, мають свій довг вирівнати, бо в противнім разі будуть суспендовані. Буде приниматися нових членів до братства і до У. Н. Союза без вступного. Приходіть і впишіться, бо тепер дуже добра нагода, бо ніхто не знає що буде завтра. У Н. Союз є найбільша і найсильнїйша організація на чужині, котра не одній вдові і сиротам стала батьком і опікуном. — І. Бриґна, предс.; Е. Балдський, секр.

НОРТУМБЕРЛЕНД, ПА. Бр. св. Михаїла, вік. 357, повідомляє своїх членів, що річний мітинґ відбудеться в неділю, 17. грудня, точно о 2. годині пополудні. На порядку дневнім буде справоздание касове з цілого року і вибір нового уряду на 1923 рік. Проситься членів прийти на той мітинґ, бо хто не прийде, то поступиться з ним після Статуту У. Н. С. — А. Вівший, секр.

ЙОНГСТАВН, О. Бр. св. Петра і Павла, вік. 274 повідомляє, що річний мітинґ відбудеться о годині 1.30 по полудни в неділю, 17. грудня в гали Івана Сенедака під ч. 1195 Сент Сиріяк Road. На порядку нарад будеться вибирати новий уряд і будеться здавати справоздание з 1922 року. Неявившійся член заплатить кару 50 цент., а урядник 1 дол. — М. Пірко, предс.; С. Цебрик, секр.

РАНКІН, ПА. Бр. св. Григорія, вік. 29 повідомляє всіх своїх членів, що річний мітинґ відбудеться в неділю, 17. грудня в домі Мацкова, о 7. год. вечером. Буде вибиратися новий уряд на рік 1923 і приймане нових членів до братства і до У. Н. Союза без вступного. Тож хто ще не належить до У. Н. Союза, нехай впишеться. Неявившійся член підпадає карі 50 цент., а урядник 1 дол. — М. Магуш, предс.; С. Гавш, секр.

ФОРЇ СІТІ, ПА. Тов. Запорожська Січ, вік. 63 повідомляє, що річний мітинґ відбудеться о 1. годині пополудні в неділю, 17. грудня в гали тов. Зап. Січи під ч. 600—6-та ул. На порядку нарад вирівнане вкладок членських. Кождий член вирівнає свій вкладок, то в противнім разі буде суспендований. Приймане нових членів, справоздание старого уряду, а відтак вибір нового уряду на 1923 рік. Всі місцеві і позамісцеві члени мусять явитися, бо суть важні справи до полагодженя. Неявившійся член заплатить кару належну до мітинґу. — О. Мицишин, секр.

НАДМЕРТОН, ПА. Бр. св. Николая, вік. 369 повідомляє, що річний мітинґ відбудеться о 1. годині пополудні в неділю, 17. грудня в церковній гали на Дезлавер Евенюю. Проситься всіх членів, щоби будь ласка прийшли, бо є важні справи до полагодженя, буде спрозоздание і вибір нового уряду. Неявившійся член заплатить кару 50 цент., а урядник 1 дол. — С. Керкич, предс.; М. Куба, секр.

НЕВ АДЛЕН, ПАЗАРЕТ, ПА. Бр. св. Димитрія, вік. 95 повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітинґ відбудеться 17. грудня в домі Матвія Романишина при ул. Лен Аллен. Проситься кождого члена прийти і привести ще кобого хоч по одному новому членови. Буде приниматись нових членів до братства і до У. Н. Союза без вступного. Також буде справоздание з цілого року і вибір нового уряду на 1923. Мітинґ розпочнеться о годині 1.30 пополудні. Неявившійся член заплатить кару 50 ц., а урядник 1 дол. — Ф. Мазепа, предс.; І. Чорний, секр.

HIPPODROME
43rd STREET and 6th AVENUE
ЛІПШІ ЧАСИ найбільша виставка в світі
Богато українських артистів
Для вам дамо: 2.15 і 8.15
Ціни 50 цент. до $1.50

ВИПИТИ, ШИНКАРИ, СТАРОКРАЄВІ НАЙСКОРШЕ, НАЙТАНЬШЕ ПОЛАГОДЖУЄ Канцелярія Нотаріальна.
ЛЕВ ЛЕВІНСОН ТА СО.,
329 S. 4th St.,
PHILADELPHIA, PA.

НОВІСТЬ! НОВІСТЬ!
ПЕРША УКРАЇНСЬКА АГЕНЦІЯ В АЛЕНТАВН, ПА.
Українці! Коли хочете купити шифкарту, дім, лоту або фарму, прошу удатись до:
HARRY PYPIUK.
611 Ridge Avenue, Allentown, Pa.
Tel. Bell Tel. 835-J

ПОЧТИ ЗАВІСТЬ УКРАЇНЦІ!
БЮРО ДЕТЕКТИВІВ ЛАЗАРЕКА
Коли Вас хто обіграв, ошукав, обкрадив, коли маєте домашні непорозуміня, зголоситься до:
WILLIAM LAZAREK,
133 SECOND AVE., NEW YORK, N. Y.
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕТЕКТИВ
котрий полагоджує справи по цілім Злучених Державах і Канаді.

МАРІЯ ТАМКУС
АКУШЕРКА
З школи Белльо Госпіталя
Говорить по нашому.
429 Berry Street, Brooklyn, N. Y.
Tel. Stagg 6731.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
С. М. КАУФМАН, М. Д.
СПЕЦІЯЛІСТ ХРОНІЧНИХ І ВНУТРІШНИХ НЕДУГ І АКУШЕР.
Години приняття: від 9. рано до 9. вечер, в неділі до 4. пополудни.
111 E. 7th St., NEW YORK, N. Y.

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ
спеціяліст из старого краю. Лічить недуги мущин і женщин, як внутрішні тих і зовнішні. Переводить операції. Дає надужини безплатну пораду.
DR. B. HOHENBERG
304—2nd AVENUE,
між 17-ою а 18-ою улицею
NEW YORK, N. Y.
Години офісові щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.
Телефон 4882 Stuyvesant

СПЕЦІЯЛІСТ ХРОНІЧНИХ НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН
як дитячих, жолудка, нирок, печінки, кишок і шкірних недуг, нервозне нервове, ревматизм, острі нервові і хронічні недуги.
Порада даром.
Dr. ZINS
110 E. 16 St., NEW YORK.
Між 4th Ave. а Irving Place.
Голови від 9. рано до 8. вечер.
В неділі від 9. рано до 4. попол.

БАЗАР
НОВИЙ ЧАСОПИС
для справ громадян, торговлі і просвіти.
Передплата на рік $1.75
Пишіть по оказове число.
„BAZAR",
24 E. 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.

ВАСИЛЬ І МАРІЯ МУЗИКА
Українські Перекладачі
Без рішнім в корпі сторон Шікаго або сусідні мешканцем, телефонуйте до МУЗИКИ і вашадіть праці.
2231 W. CHICAGO AVE.
Tel. Seeley 4252 і West 6557

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Повідомляю свого батька МИХАЙЛА КУЛЯК з села Підгороля, повіт Рогатин. Він перебував в Wilkes-Barre. Прошу його мого знав або він сам, прошу зголоситися до його доньки Natalka Kupiak Lazowski, R. D. 5, Pottstown, Pa.

ПОШУКУЮ ГОСПОДИНІ, котра могла би запитати домом, може бути одною дитиною, невинне 35 літ, старший, ні 34. Тикет на корабель сам. Прошу пишіть прямо до: Jos. Bodner, Box 18, Route 2, Mongantown, W. Va. Delmar Coal Co.

ПОШУКУЮ жениці або дівчини недовго працюваної з краю. Зманиной роботи. Стоє зашити. Зголоситися до: Mrs. Yurdyne, 1407 Amsterdam Ave., New York City. Tel. Morningside 3761.

Що тільки приїхавший з старого краю ДРУКАР, вуший сальник, шукає занятя і українські друкарні. Скаві зголошення слати до: Mr. Sager, 160 Thatford Ave., Brooklyn, N. Y.